

Sygnatura akt III U 1237/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 25 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Elżbieta Majewska**

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Alina Darul

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 21 marca 2014 r. w Koninie

sprawy **S. A.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o wcześniejszą emeryturę

na skutek odwołania S. A.

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z dnia 18.10.2013r. znak (...)

- 1. Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu prawo do emerytury od dnia 16 października 2013r.**
- 2. Nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.**

Sygn. akt III U 1237 / 13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 października 2013 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. odmówił S. A. przyznania emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy stwierdził, iż wnioskodawca udowodnił na dzień 1.01.1999 r. łącznie 30 lat, 2 miesiące i 2 dni okresów składkowych natomiast nie udokumentował co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Zakład nie uwzględnił jako stażu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Zakładach (...) w T. od 15.01.1975 r. do 24.11.1977 r., od 29.10.1979 r. do 18.09.1989 r. oraz od 21.03.1990 r. do 31.05.1999 r. na podstawie świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, gdyż pracodawca nie powołał się na przepisy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. Ponadto wykazane stanowiska pracy tj. hydraulik, monter aparatów i układów hydraulicznych zgodnie z działem II poz. 1 pkt 22 zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 6.08.1983 r. jest niezgodne ze stanowiskiem wymienionym w tym zarządzeniu tj. maszynista stacji uzdatniania wody.

Z powyższą decyzją nie zgodził się S. A. wnosząc odwołanie. Odwołujący domagał się uwzględnienia jako okresu pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia w (...) wywodząc, że jego praca polegała na obsłudze stacji uzdatniania wody a więc obsłudze hydrofornii, obsłudze zmiękczalni wody technologicznej, regeneracji wymienników zatrzymujących

żelazo, obsłudze przepompowni. Praca odbywała się w systemie 3 zmianowym a wszystkie te prace były zaliczane do pracy w szczególnych warunkach.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania powołując się na argumenty podniesione wcześniej w decyzji.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Koninie ustalił i zważył, co następuje:

Wnioskodawca **S. A.**, ur. (...), złożył w dniu 7.10.2013 r. w ZUS II Oddział w P. Inspektorat w T. wniosek o przyznanie emerytury. We wniosku ubezpieczony oświadczył, iż nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, pobiera zasiłek przedemerytalny oraz powołał się na dokumenty złożone przy wniosku o ustalenie kapitału początkowego. Do wniosku natomiast odwołujący dołączył świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 13.05.1999 r. wystawione przez Zakłady (...) SA w T., z którego wynika, że S. A. był tam zatrudniony w okresie od 15.01.1975 r. do 31.05.1999 r. i w tym okresie od 15.01.1975 r. do 24.10.1977 r. , od 29.10.1979 r. do 18.09.1989 r. oraz od 21.03.1990 r. do 31.05.1999 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace na stanowisku : hydraulik, monter aparatów i układów hydraulicznych wymienionym w wykazie A dziale II poz. 1 pkt 22 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do Zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego Nr 19 z dnia 6.08.1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego.

Na podstawie dokumentów złożonych wraz z wnioskiem oraz dokumentów już wcześniej dołączonych do wniosku o ustalenie kapitału początkowego organ rentowy wyliczył, że wnioskodawca do dnia 1.01.1999 r. udokumentował 30 lat, 2 miesiące i 2 dni okresów składkowych. Nie uwzględnił natomiast żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach bowiem w świadectwie brak było powołania przepisów rozporządzenia z 7.02.1983 r., a ponadto wskazane stanowiska nie były zgodne ze stanowiskami wymienionymi w powołanym zarządzeniu resortowym.

Poza sporem jest , że S. A. został zatrudniony w (...) M. w T. od dnia 15.01.1975 r. na stanowisku hydraulik. (...) M. była zakładem, w którym odbywała się produkcja tkanin i wyrobów włókienniczych, produkowane tkaniny były w końcowym etapie produkcji farbowane i drukowane a do procesów farbowania i drukowania tkanin niezbędna była odpowiednio zmiękczona woda. Również po zakończeniu procesu farbowania, drukowania tkanin konieczne było oczyszczenie ścieków powstałych po tych procesach zanim ścieki te będą odprowadzone do kanalizacji. W związku z powyższym w zakładzie funkcjonował jako odrębny dział oddział gospodarski wodno-ściekowej, w którym odwołujący był zatrudniony. Odwołujący wykonywał swoje obowiązki na stacji uzdatniania wody, gdzie odbywał się proces zmiękczenia wody i przygotowywania jej do wykorzystania w procesie produkcji, obsługiwał pompy, dozował solankę, pompował wodę do zbiorników. Ponadto kontrolował proces rozprowadzenia wody na produkcji oraz poziom wody na wieży ciśnień. Jeśli zdarzyła się awaria na farbiarni, drukarni to wówczas odwołujący zajmował się usuwaniem tej awarii bezpośrednio na hali produkcyjnej. Wszystkie te prace były związane bezpośrednio z produkcją i wykańczaniem tkanin i wyrobów włókienniczych a konkretnie z ich końcowym etapem produkcji tj. barwieniem i wykańczaniem. Procesy technologiczne związane z barwieniem i wykańczaniem tkanin i wyrobów włókienniczych wymagały dostarczania zmiękczonej wody i tym właśnie zajmował się odwołujący pracując zarówno na stanowisku hydraulika jak i montera aparatów i urządzeń wodnych, czy montera urządzeń wodno- ściekowych. Odwołujący pracował w systemie 3 – zmianowym i w okresach kiedy pracował na 2 lub 3 zmianę zajmował się także konserwacją i remontem urządzeń wodnych (pomp, zaworów, rur) na wydziałach produkcyjnych wykańczalni i farbiarni, na których jako podstawowe były wykonywane prace polegające na produkcji wyrobów włókienniczych. Przez cały okres zatrudnienia obowiązki wnioskodawcy w zasadzie nie ulegały żadnej zmianie choć zmieniały się nazwy jego stanowiska, Prace w tym charakterze odwołujący wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w okresach od 15.01.1975 r. do 24.10.1977 r. , od 29.10.1979 r. do 18.09.1989 r. oraz od 21.03.1990 r. do 31.05.1999 r. W okresie od 25.10.1977 r. do 15.10.1979 r. ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskowa, a po jej zakończeniu podjął pracę na tym samym stanowisku. Natomiast w okresie od 19.09.1989 r. do 20.03.1990 r. odwołujący przebywał na urlopie bezpłatnym. Łączny okres wykonywania pracy przez wnioskodawcę w (...) M. w T. wskazany przez pracodawcę wynosi 21 lat, 5 miesięcy i 20 dni.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach ZUS, w aktach osobowych odwołującego z okresu zatrudnienia w (...) w T., zeznań świadków H. W. i E. P. a także zeznań ubezpieczonego oraz dokumentów znajdujących się w aktach rentowych E. P. i w aktach sprawy z odwołania H. W. sygn. III U 945/10. W ocenie Sądu treść dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych nie budziła wątpliwości co do okresów zatrudnienia i stanowisk powierzonych pracownikowi. Również pracodawca (...) M. wystawiła ubezpieczonemu świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach jednak nie powołała tam aktu prawnego jaki stanowi podstawę wydania takiego świadectwa (tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r.), a powołany w tym dokumencie wykaz A, dział II poz. 1 nie odzwierciedla rzeczywistego rodzaju pracy jaką wykonywał odwołujący. Podkreślić jednak należy, że świadectwo pracy (także świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach) jest dokumentem prywatnym i ma wiążącego charakteru ani w postępowaniu przed organem rentowym ani też w postępowaniu przed sądem. Sąd jest bowiem uprawniony do ustalaniu we własnym zakresie, na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, czy ubezpieczony wykonywał prace w szczególnych warunkach i jakiego rodzaju.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadków bowiem osoby te pracowały w spornych okresach razem z odwołującym, znają charakter pracy i rodzaj wykonywanych przez niego obowiązków. Zeznania te znajdują potwierdzenie także w treści dokumentów znajdujących się w aktach osobowych. Ponadto świadkowie także byli zatrudnieni w M. na stanowisku montera aparatów i układów hydraulicznych, wykonywali te same prace co odwołujący i ten okres pracy mają zaliczony jako okres pracy w szczególnych warunkach. Świadek E. P. ubiegając się o emeryturę po ukończeniu lat 60 przedstawił w organie rentowym świadectwo pracy, w którym pracodawca zaświadczył m.in. że pracownik ten wykonywał pracę w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w okresach 29.10.1974 r. – 3.10.1977 r., 15.10.1979 r. – 31.10.2002 r. na stanowisku monter aparatów i urządzeń hydraulicznych – wykaz A dział XIV poz. 25 bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano – remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Organ rentowy wówczas nie kwestionował powyższego świadectwa i zaliczył ten okres zatrudnienia do stażu pracy w szczególnych warunkach. Natomiast świadkowi H. W. organ rentowy odmówił doliczenia okresu zatrudnienia w M. do okresu pracy w szczególnych warunkach jednakże na skutek odwołania świadka do Sądu toczyło się postępowanie w sprawie III U 945/10, a z ustaleń Sądu Okręgowego poczynionych w tej sprawie wynika, że H. W. pracując na stanowisku montera aparatów hydraulicznych w (...) M. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w szczególnych warunkach wymienioną w wykazie A dział XIV poz. 25.

Sąd uznał także za wiarygodne zeznania odwołującego bowiem są one szczerze, przekonujące i zgodne z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie.

W myśl przepisu **art. 184 ust. 1** ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity, Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego m.in. w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura ta przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Podkreślić należy, że wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk ustala się nadal w oparciu o przepisy dotychczasowe, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r., Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W myśl przepisu § 2 ust. 1 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tymże rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy wskazane powyżej stwierdzane są w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach przez zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji. Świadectwo wystawiane jest według wzoru, stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, bądź też w świadectwie pracy.

W myśl przepisu § 4 powołanego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W załączniku do powołanego rozporządzenia znajduje się wykaz A, który określa prace w szczególnych warunkach uprawniające do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury w poszczególnych gałęziach przemysłu. W dziale VII tego wykazu dotyczącym prac w przemyśle lekkim wymienione są – prace przy produkcji i wykańczaniu materiałów włókienniczych, a w dziale XIV (prace różne) pod pozycją 25 wymieniono bieżącą konserwację agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Poza sporem jest, że wnioskodawca S. A. ukończył 60 lat z dniem (...)r., nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, do dnia 1.01.1999 r., tj. do dnia wejścia w życie ustawy, legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym wynoszącym ponad 25 lat bowiem udowodnił łącznie 30 lat, 2 miesiące i 2 dni okresów składkowych. W ocenie Sądu odwołujący w toku postępowania przed Sądem wykazał, że wykonywał także prace w szczególnych warunkach w (...) M. w T. w okresach od 15.01.1975 r. do 24.10.1977 r., od 29.10.1979 r. do 18.09.1989 r. oraz od 21.03.1990 r. do 31.12.1998 r. bowiem w tym czasie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy zajmował się bieżącą konserwacją urządzeń wodnych na oddziałach będących w ruchu (farbiarnia, wykańczalnia, zmiękczalnia), na których jako podstawowe były wykonywane prace polegające na produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych (dział VII poz. 4 wykazu A).

Po uwzględnieniu powyższych okresów odwołujący posiada wymagany 15-letni okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach określonych w wykazie A dział II i dział XIV poz. 25 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. Tym samym więc od dnia osiągnięcia wymaganego wieku emerytalnego odwołujący spełnił wszystkie wymagane przesłanki od uzyskania tego prawa określone w powołanych przepisach.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc, zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

W świetle przepisu art. 118 ust. 1a ustawy w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

W przedmiotowej sprawie, zdaniem Sądu, pozwany organ rentowy nie ponosi odpowiedzialność za nieustalenie prawa do emerytury dla wnioskodawcy. Odwołujący bowiem nie przedłożył w postępowaniu przed organem rentowym wystarczających dowodów na potwierdzenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach przez okres co najmniej 15 lat do dnia 1.01.1999 r. Dopiero w postępowaniu przed Sądem możliwe było wyjaśnienie spornej okoliczności na podstawie zeznań świadków oraz innych dokumentów.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd, na podstawie powołanego przepisu, orzekł jak w punkcie 2 wyroku.

E. Majewska